

TÉMA: Akční dotazy

Sekretářka společnosti „Naše zahrada“ potřebuje hromadně zpracovat záznamy v tabulkách (vytvoření tabulky, aktualizace cen, odstranění záznamů). Tyto úlohy provede pomocí tzv. akčních dotazů. Pro výběr záznamů v prvních dvou případech využije průvodce pro vyhledávání chybějících záznamů a pro vyhledávání duplicitních položek.

Zadání:

Otevřete databázi *AkcniDotazy.accdb*.

1. **Vytvořte porovnávací dotaz na chybějící záznamy**, který zobrazí všechny zákazníky, kteří nemají žádnou objednávku, použijte tabulky *Zákazníci* a *Objednávky*.
  - a. Dotaz uložte pod názvem *Chybějící záznamy (Zákazníci, Objednávky)*
  - b. Z dotazu **vytvořte vytvářecí dotaz**, který vytvoří novou tabulku *Zákazníci bez objednávky*. **Dotaz spusťte**.
2. Pomocí **dotazu na duplicitní položky** zjistěte zaměstnance, který vyřídil největší počet objednávek.
  - a. **Vytvořte výběrový dotaz**, který zobrazí pole *DatumObjednávky*, *JménoPříjemce*, *AdresaPříjemce*, *MěstoPříjemce*, *RegionPříjemce* a *ZeměPříjemce* z tabulky *Objednávky*. Vyberte pouze záznamy zaměstnance, který vyřídil nejvíce objednávek.
  - b. Z dotazu **vytvořte dotaz přidávací**, který přidá záznamy do tabulky *Zpráva o zaměstnanci*. **Dotaz spusťte** a uložte pod jménem *Nejaktivnější zaměstnanec*.
3. **Vytvořte kopii tabulky Výrobky**, kopii nazvěte *Výrobky po aktualizaci cen*.
  - a. **Vytvořte výběrový dotaz**, který zobrazí pole *KódKategorie* a *JednotkováCena* z tabulky *Výrobky po aktualizaci cen*.
  - b. Typ dotazu změňte na **aktualizační**
  - c. Pomocí dotazu proveďte zvýšení cen o 10% u výrobků z *kategorie* č. 1. Dotaz uložte pod názvem *Zvýšení cen*.
4. **Vytvořte výběrový dotaz Prázdné záznamy**, který zobrazí všechna pole tabulky *Přepravci*.
  - a. Do dotazu zahrňte pouze záznamy, které mají všechna pole kromě pole *KódPřepravce* prázdná.
  - b. Z dotazu **vytvořte dotaz odstraňovací**, **dotaz spusťte**.
5. **Zavřete databázi**.

Řešení

Řešení:

Po spuštění aplikace MS Access (tlačítko **Start/Všechny programy/Microsoft Office/Microsoft Office Access 2007**) bude zobrazeno podokno **Vítá vás aplikace Microsoft Office Access**. V pravé části okna **Otevřít aktuální databázi** vybrat odkaz **Další...** a najít soubor dle zadání (nebo v již otevřené aplikaci MS Access tlačítko **Office/Otevřít**).

1. Karta **Vytvořit/skupina Jiné/příkaz Průvodce dotazem**/v dialogovém okně **Nový dotaz** zvolit položku **Průvodce vyhledávacím dotazem na chybějící položky**, tlačítko **OK**. V dialogovém okně **Průvodce vyhledávacím dotazem (neshodné záznamy)** pokračovat následujícími kroky:
  1. **krok**: zvolit ze seznamu tabulku *Zákazníci*, tlačítko **Další**.
  2. **krok**: zvolit ze seznamu tabulku *Objednávky*, tlačítko **Další**.
  3. **krok**: na obou stranách vybrat pole *KódZákazníka*, tlačítko **Další**.
  4. **krok**: do pravé části přesunout všechna pole pomocí tlačítka **>>**, tlačítko **Další**.
    - a. **5. krok**: nechat původní název dotazu, tlačítko **Dokončit**. Pozn. Pokud bylo v posledním okně zatrženo zobrazit výsledky dotazu, zobrazí se automaticky tabulka se zákazníky, kteří neučinili žádnou objednávku.
    - b. Zobrazit dotaz v návrhovém zobrazení (např. karta **Domů/skupina Zobrazení/příkaz Zobrazení**). Změnit typ dotazu – karta **Dotazy – nástroje/záložka Návrh/skupina Typ dotazu/příkaz Vytvořit tabulku**, zadat název tabulky dle zadání.

Spustit dotaz – karta **Dotazy – nástroje/záložka Návrh/skupina Výsledky/příkaz Spustit**. Dotaz bude proveden, v databázi bude vytvořena nová tabulka. Zobrazí se informace o počtu záznamů, které budou vloženy do nové tabulky. Pozn. Akční dotazy nelze po provedení vrátit zpět. Pokud nelze akční dotaz spustit, může být příčina v nastavené úrovni zabezpečení. Ve výchozím nastavení je blokován potenciálně nebezpečný obsah, mezi který jsou zařazeny také akční dotazy. Tento obsah je nutné nejprve povolit. Zavřít dotaz tlačítkem **Zavřít (X)** v pravém horním rohu okna dotazu). Vytvořený dotaz bude mít ikonu černého vykřičníku s ikonou pro vytvoření nové tabulky.
2. Karta **Vytvořit/skupina Jiné/příkaz Průvodce dotazem**/v dialogovém okně **Nový dotaz** zvolit položku **Průvodce vyhledávacím dotazem na duplicitní položky**, tlačítko **OK**. V dialogovém okně **Průvodce vyhledávacím dotazem (duplicitní položky)** pokračovat následujícími kroky:
  1. **krok**: zvolit ze seznamu tabulku *Objednávky*, tlačítko **Další**.
  2. **krok**: zvolit ze seznamu tabulku *KódZaměstnanec*, tlačítko **Další**.
  3. **krok**: nepřesouvat žádná pole, tlačítko **Další**.
  4. **krok**: nechat původní název dotazu, nechat zatrženo **Zobrazit výsledky dotazu**, tlačítko **Dokončit**. Výsledek dotazu v datovém listu, výsledná tabulka zobrazuje čísla zaměstnanců a počet objednávek, které tito zaměstnanci vyřídili. Neaktivnější zaměstnanec je ten s největším počtem objednávek.
    - a. Karta **Vytvořit/skupina Jiné/příkaz Návrh dotazu**/bude vytvořen prázdný dotaz. Přidat do dotazu tabulku, ze které budou vybírány záznamy - v dialogovém okně **Zobrazit tabulku** označit tabulku dle zadání, tlačítko **Přidat**, tlačítko **Zavřít**. Do návrhové mřížky umístit (např. přetažením myší) pole dle zadání. Vytvořit podmínku pro vybrání pouze záznamů, které vyřídil neaktivnější zaměstnanec – do návrhové mřížky přidat ještě pole *KódZaměstnanec*, odtrhnout položku v řádku **Zobrazení**, do

řádku **Kritéria**: vepsat číslo neaktivnějšího zaměstnance (zjistili jsme v předchozím dotazu - 6).

- b. Změnit typ dotazu – karta **Dotazy** – **nástroje/záložka Návrh/skupina Typ dotazu/příkaz Připojit**, vybrat název tabulky dle zadání. Do návrhové mřížky bude vložen řádek **Přidat do**; ve kterém budou automaticky zobrazeny názvy polí, do kterých se budou data vybraných záznamů přidávat. Pozn. Názvy polí jsou zobrazena automaticky pouze v případě, že mají stejný název jako pole přidávaných záznamů.

Zobrazení výsledku dotazu před spuštěním – karta **Dotazy** – **nástroje/záložka Návrh/skupina Výsledky/příkaz Zobrazení**. Pozn. Před spuštěním jakéhokoliv akčního dotazu se doporučuje zkontrolovat, zda je dotaz správně navržen. Vrátit se do návrhového zobrazení, spustit dotaz - karta **Dotazy** – **nástroje/záložka Návrh/skupina Výsledky/příkaz Spustit**. Vybrané záznamy budou přidány do tabulky, zobrazí se informace o počtu přidávaných záznamů.

Uložení dotazu – tlačítko **Office/Uložit** (nebo tlačítko **Uložit** na panelu nástrojů **Rychlý přístup**), vepsat název dotazu dle zadání. Zobrazení výsledku dotazu - karta **Dotazy** – **nástroje/záložka Návrh/skupina Výsledky/příkaz Zobrazení/Datového listu**. Vytvořený dotaz bude mít ikonu černého vykřičníku s ikonou pro přidání záznamů (zelené plus).

3. V navigačním podokně označit tabulku dle nadání, karta **Domů/skupina Schránka/příkaz Kopírovat** (nebo klávesy **Ctrl+C**), tlačítko **Vložit** (nebo klávesy **Ctrl+V**). V dialogovém okně **Vložit tabulku jako** vepsat název kopie tabulky dle zadání, nechat zatrženo **Struktura a data**, tlačítko **OK**. Pozn. Před vytvořením aktualizací dotazu se doporučuje vytvořit si záložní kopii, změny provedené aktualizacím dotazem jsou nevratné.

- a. Karta **Vytvořit/skupina Jiné/příkaz Návrh dotazu**/bude vytvořen prázdný dotaz. Přidat do dotazu tabulku, ze které budou vybírány záznamy - v dialogovém okně **Zobrazit tabulku** označit tabulku dle zadání, tlačítko **Přidat**, tlačítko **Zavřít**. Do návrhové mřížky umístit (např. přetažením myši) pole dle zadání.

- b. Změnit typ dotazu – karta **Dotazy** – **nástroje/záložka Návrh/skupina Typ dotazu/příkaz Aktualizovat**, vybrat název tabulky dle zadání. Do návrhové mřížky bude vložen řádek **Aktualizovat do**:. Ve sloupci *JednotkováCena* vepsat do tohoto řádku výraz: *[Výrobky po aktualizaci cen]![JednotkováCena]*1,1* – lze použít Tvůrce výrazů – karta **Dotazy** – **nástroje/záložka Návrh/skupina Nastavení dotazu/příkaz Tvůrce**. Ve spodní části dialogového okna zobrazit seznam **Tabulky/Výrobky po aktualizaci/JednotkováCena**, tlačítko **Vložit**, vepsat **1,1*, tlačítko **OK**. Nastavení filtru pouze na kategorii dle zadání - do řádku **Kritéria**: u pole *KódKategorie* vepsat *1*.

Zobrazení výsledku dotazu před spuštěním – karta **Dotazy** – **nástroje/záložka Návrh/skupina Výsledky/příkaz Zobrazení**. Pozn. Před spuštěním jakéhokoliv akčního dotazu se doporučuje zkontrolovat, zda je dotaz správně navržen. Vrátit se do návrhového zobrazení, spustit dotaz - karta **Dotazy** – **nástroje/záložka Návrh/skupina Výsledky/příkaz Spustit**. Vybrané záznamy budou v tabulce aktualizovány, zobrazí se počet aktualizovaných záznamů.

Uložení dotazu – tlačítko **Office/Uložit** (nebo tlačítko **Uložit** na panelu nástrojů **Rychlý přístup**), vepsat název dotazu dle zadání. Zavřít dotaz tlačítkem **Zavřít (X)** v pravém horním rohu okna dotazu). Vytvořený dotaz bude mít ikonu černého vykřičníku s ikonou pro aktualizaci záznamů (tužka).

4. Karta **Vytvořit/skupina Jiné/příkaz Návrh dotazu**/bude vytvořen prázdný dotaz. Přidat do dotazu tabulku, ze kterých budou vybírány záznamy - v dialogovém okně **Zobrazit tabulku**

označit tabulku dle zadání, tlačítko **Přidat**, tlačítko **Zavřít**. Do návrhové mřížky přidat všechna pole tabulky – přetáhnout položku * (symbolizuje všechna pole tabulky).

- a. Do návrhové mřížky umístit postupně všechna pole tabulky kromě pole *KódPřevavce* (Ize použít klávesu **Shift** pro výběr více polí najednou, přetáhnout myší). Do řádku **Kritéria**: vepsat položku **Is Null** (prázdný záznam).
- b. Změnit typ dotazu – karta **Dotazy** – **nástroje/záložka Návrh/skupina Typ dotazu/příkaz Odstranit**. Do návrhové mřížky bude vložen řádek **Odstranit**., kde se ve sloupci *Převavci* zobrazí položka **From**, v ostatních sloupcích bude položka **kde**.

Zobrazení výsledku dotazu před spuštěním – karta **Dotazy** – **nástroje/záložka Návrh/skupina Výsledky/příkaz Zobrazení**. Pozn. Před spuštěním jakéhokoliv akčního dotazu se doporučuje zkontrolovat, zda je dotaz správně navržen. Vrátit se do návrhového zobrazení, spustit dotaz - karta **Dotazy** – **nástroje/záložka Návrh/skupina Výsledky/příkaz Spustit**. Vybrané záznamy budou z tabulky odstraněny, zobrazí se počet odstraněných záznamů.

Uložení dotazu – tlačítko **Office/Uložit** (nebo tlačítko **Uložit** na panelu nástrojů **Rychlý přístup**), vepsat název dotazu dle zadání. Zavřít dotaz tlačítkem **Zavřít (X)** v pravém horním rohu okna dotazu). Vytvořený dotaz bude mít ikonu černého vykřičníku s ikonou pro odstranění záznamů (červený křížek).

5. Zavřít databázi tlačítkem **Office/Zavřít databázi** (nebo tlačítko **Zavřít – x** v pravém horním rohu okna).

Zpět na zadání